

339.3
В 58

*Ж.О. Власова
Л.Л. Косач*

**УПРАВЛІННЯ
ДЕБІТОРСЬКОЮ
ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ
ЗАБОРГОВАНІСТЯМИ
В ПІДПРИЄМСТВАХ
ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ**

Монографія

*Київ
2011*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

Н. О. Власова, Л. Л. Носач

**УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ
ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЯМИ
В ПІДПРИЄМСТВАХ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ**

Монографія

Харків
2011

УДК 658.15:658.86
ББК 65.291.21+65.422.3
В 58

Рецензенти:

В. А. Гросул, д-р екон. наук, проф.

Т. В. Момот, д-р екон. наук, проф.

Рекомендовано до друку вченою радою Харківського державного університету харчування та торгівлі, протокол № 10 від «31.05» 2011 р.

В 58   Управління дебіторською та кредиторською заборгованостями в підприємствах оптової торгівлі [Текст] : монографія / Н. О. Власова, Л. Л. Носач. – Харків : ХДУХТ, 2012. – 229 с.

ISBN 978-966-405-211-2

У монографії з економічної точки зору визначено суть понять «дебіторська та кредиторська заборгованості»; систематизовано їх основні форми та види. Науково обґрунтовано основні елементи системи управління дебіторською та кредиторською заборгованостями на підприємстві. Удосконалено методичний інструментарій оцінки загальної вартості дебіторської та кредиторської заборгованостей та метод оцінки впливу руху дебіторської та кредиторської заборгованостей на формування грошових потоків підприємств оптової торгівлі; обґрунтовано систему показників оцінки ефективності цього процесу. Набула подальшого розвитку модель прогнозування розмірів дебіторської та кредиторської заборгованостей у форматі збалансованості фінансових звітів.

Монографію призначено для наукових працівників, підприємців, викладачів навчальних закладів усіх рівнів акредитації, аспірантів, студентів економічних спеціальностей.

УДК 336.717.18:658.8.031.5
ББК 65.291.21+65.422.3

© Власова Н. О., Носач Л. Л., 2011

© Харківський державний університет харчування та торгівлі, 2011

ISBN 978-966-405-211 -2

ЗМІСТ

ВСТУП	5
<i>РОЗДІЛ 1. Основні теоретичні аспекти управління дебіторською та кредиторською заборгованостями підприємств торгівлі</i>	7
1.1. Об'єктивні умови виникнення й економічна природа дебіторської та кредиторської заборгованостей	7
1.2. Систематизація видів і форм дебіторської та кредиторської заборгованостей і факторів, що їх визначають	23
1.3. Зміст процесу управління дебіторською та кредиторською заборгованостями	43
Висновки до розділу 1	58
<i>РОЗДІЛ 2. Ефективність управління дебіторською та кредиторською заборгованостями в підприємствах оптової торгівлі</i>	60
2.1. Взаємозв'язок динаміки дебіторської та кредиторської заборгованостей з основними показниками діяльності підприємств	60
2.2. Система показників й оцінка якості формування дебіторської та кредиторської заборгованостей	77
2.3. Ефективність використання дебіторської та кредиторської заборгованостей	95
Висновки до розділу 2	115
<i>РОЗДІЛ 3. Методичний інструментарій управління дебіторською та кредиторською заборгованостями</i>	117
3.1. «Баланс вартостей» і цін дебіторської та кредиторської заборгованостей	117
3.2. Грошові потоки в системі управління заборгованостями	137
3.3. Прогнозування дебіторської та кредиторської заборгованостей у системі фінансових звітів	156
Висновки до розділу 3	168
ВИСНОВКИ	169
ДОДАТКИ	173
Додаток А. Основні показники «Звіту про фінансові результати» підприємств оптової торгівлі	173
Додаток Б. Основні статті балансу на початок року за сукупністю підприємств оптової торгівлі	181
Додаток В. Склад і структура дебіторської та кредиторської заборгованостей за сукупністю підприємств оптової торгівлі на початок року	187

Додаток Д. Співвідношення елементів заборгованостей за сукупністю підприємств оптової торгівлі	201
Додаток Ж. Оборотно-дебіторської та кредиторської заборгованостей за сукупністю підприємств оптової торгівлі	205
Додаток К. Підсумки регресійного аналізу залежності співвідношення товарної складової дебіторської та кредиторської заборгованостей від співвідношення тривалості їхнього обороту за групами підприємств оптової торгівлі в цілому за 2006-2009 роки	209
Додаток Л. Основні показники рентабельності капіталу й заборгованостей за сукупністю підприємств оптової торгівлі в 2006-2009 роках	210
Додаток М. Результати кореляційного аналізу, що характеризує залежність середньорічних розмірів дебіторської та кредиторської заборгованостей й їхніх елементів за групами підприємств оптової торгівлі в цілому за 2006-2009 роки	212
Додаток Н. Інформація для розрахунків елементів вартості дебіторської та кредиторської заборгованостей за групами підприємств оптової торгівлі	213
Додаток П. Інформація про рух грошових потоків	214
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	216